

МОНІТОРИНГ МЕДОНОСНОЇ ФЛОРИ ЖИТОМИРЩИНИ
Лісогурська Ольга, Кривий Михайло, Лісогурська Діна,
Фурман Світлана, Шуляр Альона, Шуляр Аліна
Житомирський національний агроекологічний університет,
Житомир, Україна

Вступ. Однією з важливих умов розвитку бджільництва є наявність відповідної кормової бази й ефективне її використання [1] Щоб повністю використати можливості кормової бази, необхідно знати особливості виділення нектару квітками, видовий склад медодаїв, поширення їх в основних фітоценозах і природно-кліматичних зонах України [2, 3].

Мета полягала у проведенні моніторингу медоносної флори Житомирщини за останні тридцять років.

Матеріали та методи. Для проведення моніторингу були використані статистичні дані наявності земель та площ посівів на Житомирщині за 1990–2017 рр.

Результати та їх обговорення. З культурних медоносів на Житомирщині поширені ентомофільні культури (соняшник, гречка і ріпак ярий і озимий) та медоноси садів і ягідників. За останні тридцять років в Україні суттєво змінилась структура посівних площ основних ентомофільних культур. З 1990 до 2017 р. посіви соняшника зросли у 4 рази, ріпаку – у 8, а гречки – зменшились у 2. Тенденція до зростання посівів соняшнику і ріпаку спостерігається з 2010 р. З цього ж року різко падають посіви гречки. Однак у цілому в Україні у 3 рази зросла площа посівів основних ентомофільних культур – з 2078,2 до 6868,5 тис. га.

Аналогічна тенденція щодо посівів соняшника і ріпаку характерні і для Житомирщини (рис. 1). Площа під соняшником зросла з 0,1 тис. га до 90,6 тис. га, тобто майже у 1000 разів. Ріпаку стали сіяти в області у 5 разів більше – з 3,4 до 17,4 тис. га. На відміну від України в цілому, на Житомирщині майже удвічі збільшились посіви гречки – з 9,2 до 16,3 тис. га. Тенденція до зростання посівів соняшнику і ріпаку спостерігається з 2010 р. Гречки почали сіяти більше з 2016 р. Як і в країні в цілому, на Житомирщині площі посівів даних ентомофільних культур зросли в 10 разів – з 12,7 до 124,4 тис. га.

У середньому за останні п'ять років соняшник становить 86% площ посівів ентомофільних культур в Україні. Під ріпаком озимим і ярим зайнято 12% площі, під гречкою – 2.

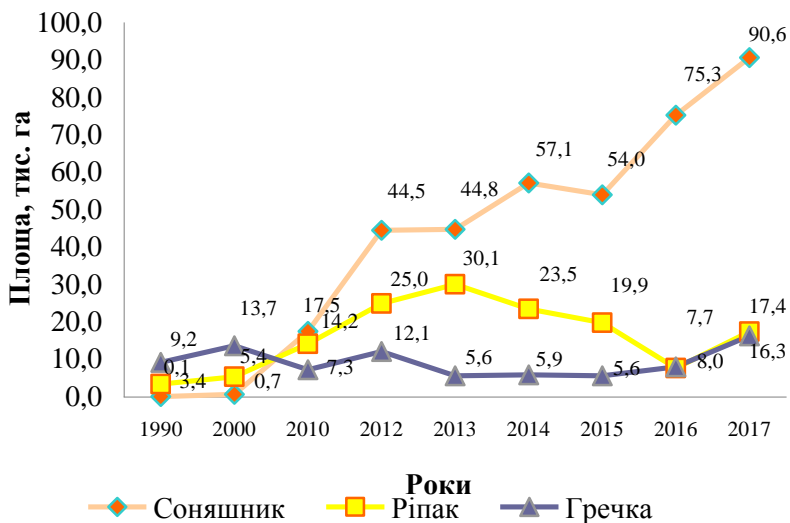

Рис. 1. Моніторинг посівних площ основних ентомофільних культур на Житомирщині

Житомирщина відрізняється в цілому від країни за такою структурою. Соняшник становить 67%, ріпак озимий – 21%, ріпак ярий – 2%, гречка – 10%. Частка ріпаку ярого у загальних посівах з озимим становила 6%. Зокрема в області за останні п'ять років сіяли 3% усіх площ, зайнятих під ріпаком ярим і озимим в Україні. Для соняшнику даний показник становить 1%, для гречки – 5.

Висновки. Встановлено, що за останні тридцять років медоносна флора Житомирщини суттєво змінилась. Зросли посіви основних ентомофільних культур: соняшника – у 1000 разів, ріпаку – у 5, гречки – у 2. Серед основних ентомофільних культур соняшник становить 67%, ріпак озимий – 21%, ріпак ярий – 2%, гречка – 10%.

ЛІТЕРАТУРА

1. Боднарчук Л. І. Стан та перспективи розвитку бджільництва в Україні / Л.І Боднарчук // Вісник НАУ. – 2006. – № 94. – С. 294–298.
2. Кулинич І. Квітково-нектарний конвеєр – ефективний напрям забезпечення бджіл повноцінною кормовою базою / І. Кулинич // Укр. пасічник. – 2014. – № 7. – С. 32–35.
3. Типи медозбору на Житомирському Поліссі, яке зазнало радіоактивного забруднення / Д. В. Лісогурська, С. В. Фурман, М. М. Кривий [та ін.] // Вісник СНАУ. – 2017. – Вип. 5/2 (32). – С. 66–70.

SUMMARY

MONITORING OF MELLIFEROUS FLORA OF ZHYTOMYR REGION

**Lisohurska Olha, Kryvyi Mykhailo, Lisohurska Dina, Furman Svitlana,
Shulyar Alyona, Shulyar Alina**

It has been established that during the last thirty years the melliferous flora of Zhytomyr region has changed significantly. The areas of sowing of main entomophilic cultures have grown : sunflower – in 1000 times, rape – 5, and buckwheat – in 2. Among the main entomophilic cultures, sunflower takes 67%, rape – 23%, buckwheat – 10%.